

2024/2055(INI)

07.11.2024

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om bankunionen – årsrapport 2024
(2024/2055(INI))

Utskottet för ekonomi och valutafrågor

Föredragande: Ralf Seekatz

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Page
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om bankunionen – årsrapport 2024 (2024/2055(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation,

- med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2024 om bankunionen – årsrapport 2023¹,
- med beaktande av kommissionens uppföljning av parlamentets resolution av den 16 januari 2024 om bankunionen – årsrapport 2023,
- med beaktande av dokumentet som publicerats av Europeiska centralbanken (ECB) av den 25 mars 2024 med de synpunkter som lämnats av Europaparlamentet inom ramen för dess resolution om bankunionen – årsrapport 2023,
- med beaktande av ECB:s årsrapport 2023 om tillsynsverksamheten från mars 2024,
- med beaktande av årsrapporten för 2023 från den gemensamma resolutionsnämnden (SRB), publicerad den 28 juni 2024,
- med beaktande av antagandet av penningtvättsdirektivet (AMLD)² och penningtvättsförordningen (AMLR)³ samt inrättandet av penningtvättsmyndigheten (AMLA)⁴,
- med beaktande av genomförandet av Basel III-standarderna, nämligen antagandet av ändringar av kapitalkravsdirektivet⁵ och kapitalkravsförordningen⁶,
- med beaktande av antagandet av kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/2795 av den 24 juli 2024 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller den dag då kapitalbaskraven för marknadsrisk börjar tillämpas⁷,

¹ EUT C, C/2024/5706, 17.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj>.

² EUT L 1640, 19.6.2024 av den 31 maj 2024 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av EUT L 305, 26.11.2019, s. 17 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849 (EUT L 1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

³ EUT L 1624, 19.6.2024 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism (EUT L 1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁴ EUT L 1620, 19.6.2024 av den 15 maj 2024 om inrättande av en myndighet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av EUT L 331, 15.12.2010, s. 12, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1619 av den 31 maj 2024 om ändring av direktiv 2013/36/EU vad gäller tillsynsbefogenheter, sanktioner, filialer från tredjeland och risker avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (EUT L, 2024/1619, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj>).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1623 av den 31 maj 2024 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller krav avseende kreditrisk, kreditvärdighetsjusteringsrisk, operativ risk, marknadsrisk och golvet för riskvägda tillgångar (EUT L, 2024/1623, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>).

⁷ EUT L 2024/2795, 31.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.

- med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av den 24 april 2024 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av förordning (EU) nr 806/2014 vad gäller åtgärder för tidigt ingripande, villkor för resolution och finansiering av resolutionsåtgärder⁸,
- med beaktande av sin ståndpunkt vid första behandlingen av den 24 april 2024 till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/59/EU vad gäller åtgärder för tidigt ingripande, villkor för resolution och finansiering av resolutionsåtgärder⁹,
- med beaktande av kommissionens förslag av den 24 april 2024 till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/49/EU vad gäller insättningsgarantins omfattning, användning av medel från insättningsgarantisystem, gränsöverskridande samarbete och transparens¹⁰,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för ekonomi och valutafrågor av den 23 april 2024 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 806/2014 för att inrätta ett europeiskt insättningsgarantisystem,
- med beaktande av kommissionens förslag av den 14 mars 2018 till Europaparlamentets och rådets direktiv om kreditförvaltare, kreditförvärvare och återvinning av säkerhet ([COM\(2018\)0135](#)),
- med beaktande av de fem ordförandenas rapport av den 22 juni 2015 *Färdigställandet av EU:s ekonomiska och monetära union*,
- med beaktande av Enrico Lettas rapport av den 10 april 2024 *Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens*,
- med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024 om EU:s framtida konkurrenskraft,
- med beaktande av Eurogruppens uttalande av den 11 mars 2024 om kapitalmarknadsunionens framtid och Eurogruppens uttalande av den 16 juni 2022 om bankunionens framtid och Eurogruppens uppföljning till detta av den 28 april 2023,
- med beaktande av Baselkommitténs ram för lämnande av upplysningar om bankers exponeringar mot kryptotillgångar och de riktade ändringarna av dess tillsynsstandard för bankernas exponeringar mot kryptotillgångar, båda offentliggjorda den 17 juli 2024,
- med beaktande av Baselkommitténs grundläggande principer för effektiv banktillsyn, som offentliggjordes den 25 april 2024,
- med beaktande av ECB:s granskning av den finansiella stabiliteten från november 2024 (Financial Stability Review),

⁸ Antagna texter, P9_TA(2024)0326.

⁹ Antagna texter, P9_TA(2024)0327.

¹⁰ Antagna texter, P9_TA(2024)0328.

- med beaktande av arbetsdokument nr 24–15 från Peterson Institute for International Economics av den 25 juni 2024 *Europe's banking union at ten: unfinished yet transformative*¹¹,
- med beaktande av den gemensamma tillsynsmekanismens tillsynsprioriteringar för 2024–2026, offentliggjorda i december 2023,
- med beaktande av SRB:s halvårsrapport till Eurogruppen av den 13 maj 2024,
- med beaktande av resultatet av Europeiska bankmyndighetens EU-omfattande transparensbedömning för 2023, som offentliggjordes den 28 juli 2023,
- med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport nr 12/2023 av den 12 maj 2023 *EU:s tillsyn av bankernas kreditrisk – ECB har intensifierat sina insatser men behöver göra mer för att bättre försäkra sig om att kreditrisken hanteras och täcks på rätt sätt*,
- med beaktande av uttalandena från Claudia Bach, ordförande för ECB:s tillsynsnämnd, vid utfrågningarna i parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor den 21 mars 2024 och den 2 september 2024,
- med beaktande av uttalandena från Dominique Laboureix, ordförande för SRB, vid utfrågningarna i parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor den 21 mars 2024 och den 23 september 2024,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2019 om könsbalans i samband med EU:s nomineringar på områden som rör ekonomiska och monetära frågor¹²,
- med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för ekonomi och valutafrågor (A10-0000/2024), och av följande skäl:
 - A. Bankunionen omfattar den gemensamma tillsynsmekanismen, den gemensamma resolutionsmekanismen och höga minimistandarder på insättningsgarantiområdet.
 - B. En fullbordad bankunion skulle förbättra banksektorns konkurrenskraft och stabilitet och konsumenternas valmöjligheter och underlätta tillgången till finansiering.
 - C. Fragmenteringen och avsaknaden av en gränsöverskridande konsolidering av EU:s banksektor påverkar dess globala konkurrenskraft. Lönsamhetsgapet mellan banker i EU och USA har ökat.
 - D. En stark banksektor är avgörande för den ekonomiska tillväxten, finansieringen av små och medelstora företag och startup-företag och omställningen till en grön och digital ekonomi.
 - E. I april 2024 antog parlamentet sin ståndpunkt om översynen av ramen för krishantering och insättningsgaranti.

¹¹ Véron, N., ”Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative”, Peterson Institute for International Economics Working Paper nr 24–15, juni 2024.

¹² [EUT C 023, 21.1.2021, s. 105.](#)

- F. I april 2024 antog parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor ett betänkande om kommissionens förslag om att inrätta ett europeiskt insättningsgarantisystem.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att fullbordandet av bankunionen förblir en central prioritering. Parlamentet betonar att detta projekt ger hushåll och små och medelstora företag tillgång till bredare finansiering, ökar den finansiella stabiliteten, minskar effekterna av ekonomiska nedgångar, finansierar omställningen till en grön och digital ekonomi och frigör EU:s tillväxtpotential.
2. Europaparlamentet konstaterar att en mer integrerad bankunion skulle bidra till att göra EU:s banksektor mer resilient. Parlamentet konstaterar att en bättre gränsöverskridande integration av bankverksamheten skulle öka potentialen för privat riskdelning och säkerställa diversifiering på EU:s bankmarknad.
3. Europaparlamentet beklagar att EU-bankernas förmåga att finansiera stora investeringar begränsas av högre kostnader, mindre skala och lägre lönsamhet som inte är tillräcklig för att säkerställa deras konkurrenskraft.
4. Europaparlamentet konstaterar att banker i EU som fortfarande är verksamma i Ryssland har dragit ned på sin verksamhet. Parlamentet uppmanar tillsynsmyndigheterna att ytterligare hjälpa dessa banker att skyndsamt gå vidare med att lämna den ryska marknaden.
5. Europaparlamentet noterar att inrättandet av en separat jurisdiktion för EU-banker med betydande gränsöverskridande verksamhet¹³ skulle bidra till att fullborda bankunionen.

Tillsyn

6. Europaparlamentet välkomnar medlagstiftarnas antagande av det nya bankpaketet för genomförande av Basel III-standarder i EU. Parlamentet betonar att kommissionen noggrant bör utvärdera om ett senarelagt genomförande är nödvändigt för att upprätthålla EU-bankernas konkurrenskraft. Parlamentet välkomnar i detta avseende den delegerade akt som senarelägger tillämpningsdatumet för den nya marknadsriskramen med ett år till den 1 januari 2026.
7. Europaparlamentet noterar att den genomsnittliga kärnprimärkapitalkvoten (tier 1) har legat kvar på höga nivåer, närmare bestämt 15,81 %.
8. Europaparlamentet noterar att andelen nödlidande lån har förblivit stabil på 2,30 % och likviditetstäckningskvoten på 159,39 %.
9. Europaparlamentet noterar bristen på framsteg med förslaget till direktiv om kreditförvaltare, kreditförvärvare och återvinning av säkerheter, som syftar till att på vissa villkor ge bankerna en mekanism för att påskynda värdeåtervinningen från lån med säkerhet via ett förfarande för ianspråktagande av säkerhet utanför domstol, i syfte att vidareutveckla sekundärmarknaderna för nödlidande lån.

¹³ Draghirapporten, s. 61.

10. Europaparlamentet noterar att banksektorns nuvarande lönsamhetsnivåer kan ge vissa medlemsstater möjlighet att genomföra ytterligare riktade ökning av makrotillsynsbuffer och bidra till att bevara banksektorns resiliens.
11. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.
12. Europaparlamentet betonar behovet av att stärka resiliensen hos finansiella intermediärer som inte är banker och införa samma spelregler som för banksektorn, bland annat genom att utforma särskilda reglerings- och tillsynsverktyg för att förhindra en likviditetskris.

Resolution

13. Europaparlamentet välkomnar målet i förslaget om krishantering och insättningsgaranti att säkerställa en mer konsekvent metod i alla medlemsstater när det gäller tillämpningen av resolutionsverktyg och insättningskydd för att stärka den finansiella stabiliteten, skattebetalarnas skydd och insättarnas förtroende. Parlamentet noterar att små banker inte utgör några risker för den finansiella stabiliteten.
14. Europaparlamentet betonar vikten av att bevara aktieägarnas och borgenärernas primära ansvar för att bära förluster i händelse av en banks fallissemang, vilket fortfarande är en central lärdom av den globala finanskrisen. Parlamentet betonar att förluster för aktieägare och borgenärer genom skuldnedskrivning (bail-in) måste förbli den huvudsakliga källan till resolutionsfinansiering innan branschfinansierade källor tas i anspråk.
15. Europaparlamentet påminner om att ett tillräckligt minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder är avgörande för en trovärdig resolutionsram och för att säkerställa att resolutionsmyndigheterna har tillräcklig flexibilitet för att effektivt tillämpa de resolutionsstrategier som behövs i en specifik krissituation. Parlamentet varnar för att minskningar av detta minimikrav, till följd av specifika resolutionsstrategier under resolutionsplaneringsfasen, skulle kunna hämma möjligheten till resolution av banker.
16. Europaparlamentet betonar att likviditetsstöd vid resolution inte bör baseras på några ytterligare offentliga medel. Parlamentet noterar att allt beroende av skattebetalarnas pengar för resolution av banker bör undvikas.
17. Europaparlamentet välkomnar den strategiska översynen ”SRM Vision 2028” som initierats av SRB för att fastställa dess långsiktiga mål, ta itu med nya utmaningar och ytterligare stärka samarbetet med de nationella resolutionsmyndigheterna och andra berörda parter.
18. Europaparlamentet välkomnar SRB:s plan att rationalisera den årliga resolutionsplaneringscykeln för att säkerställa att den blir allt effektivare och har ett större fokus på att testa bankernas möjligheter till resolution och förmåga att göra resolutionsstrategier operativa.
19. Europaparlamentet välkomnar att den gemensamma resolutionsfonden nu har byggts upp. Parlamentet efterlyser en fullständig ratificering av ändringsavtalet till ESM-

fördraget av alla medlemsstater, inbegripet inrättandet av en gemensam säkerhetsmekanism för den gemensamma resolutionsfonden.

20. Europaparlamentet betonar behovet av ytterligare insatser för att säkerställa full möjlighet till resolution för alla banker som omfattas av resolution. Parlamentet påminner om att uppnåendet av möjligheten till resolution inte kan betraktas som ett ”rörligt mål” och efterlyser därför mer standardisering och harmonisering av bedömningen av möjligheten till resolution.

Insättningsgaranti

21. Europaparlamentet understryker att kommissionens förslag om att inrätta ett europeiskt insättningsgarantisystem offentliggjordes 2015 och att förutsättningarna har förändrats avsevärt sedan dess.
22. Europaparlamentet noterar att nationella insättningsgarantisystem har införts framgångsrikt och har visat sig fungera i ett flertal fall. Parlamentet understryker behovet av att ta hänsyn till särskilda nationella särdrag och bevara de välfungerande system för mindre banker som redan finns i vissa medlemsstater.
23. Europaparlamentet understryker behovet av att ta hänsyn till särdragen i institutionella skyddssystem och bevara deras funktion.
24. Europaparlamentet noterar Eurogruppens uttalande av den 16 juni 2022 om bankunionens framtid.
25. Europaparlamentet påminner om att det fortfarande är en utmaning för bankunionen att bryta kopplingen mellan bank- och statsrisk. Parlamentet betonar att risken för bankernas balansräkningar kan minskas ytterligare genom den regulatoriska behandlingen av exponeringar mot statspapper.
 - o
 - o
 - o
26. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska centralbanken, den gemensamma resolutionsnämnden och Europeiska bankmyndigheten.

MOTIVERING

Årsrapporterna för bankunionen 2022 och 2023 var inriktade på kriget i Ukraina och Rysslands pågående aggression mot Ukraina, men denna rapport fokuserar mer på utmaningarna för EU och Europaparlamentet, vilket återspeglas i kommissionens nya mandat, nämligen EU:s prioriteringar för att främja konkurrenskraften, stärka den europeiska inre marknaden och främja ekonomisk tillväxt.

Unionen befinner sig nu vid en vändpunkt som kommer att vara avgörande för den ekonomiska framtiden under de kommande årtiondena. I rapporterna från Enrico Letta och Mario Draghi under 2024 understryks att EU behöver en väldig uppryckning för att kunna konkurrera med USA eller Kina. Mot denna bakgrund är bankunionen en viktig grundval för konkurrenskraften. En förstärkt bankunion kommer att göra det möjligt för EU att generera det kapital som krävs för att göra den europeiska ekonomin rustad för framtiden.

EU:s banker spelar en nyckelroll när det gäller att finansiera de investeringar som krävs, eftersom banklån fortfarande är den viktigaste källan till extern finansiering för företag. EU:s banker har dock lägre lönsamhet jämfört med sina amerikanska motparter på grund av alltför många regulatoriska hinder och en ofullständig bankunion. En robust och konkurrenskraftig banksektor är nödvändig för att fullborda bankunionen. Under det senaste året har medlagstiftarna gjort stora framsteg när det gäller viktig lagstiftning för bankunionen, men EU måste fortfarande noga följa upp i vilken mån EU:s ekonomi, EU-medborgare och banker drar nytta av de antagna förslagen. Denna rapport innehåller realistiska och genomförbara rekommendationer som skulle kunna bidra till att ytterligare stärka bankunionen.

Det är dock inte bara företagen i EU som behöver bättre tillgång till kapital. EU-medborgarna har för närvarande svårt att få råd med bostäder eller att finansiera investeringar i hållbara renoveringar. Det är därför mycket viktigt att öka lönsamheten för EU:s banker, eftersom detta i sin tur skulle göra det möjligt för dem att ge privata hushåll bättre och enklare tillgång till lån till överkomliga priser.